

مؤسسه فرهنگی هنری
دیباگران تهران

به نام خدا

مؤسسه فرهنگی هنری
دیباگران تهران

کاربرد نرم افزار ArcGIS

در معماری

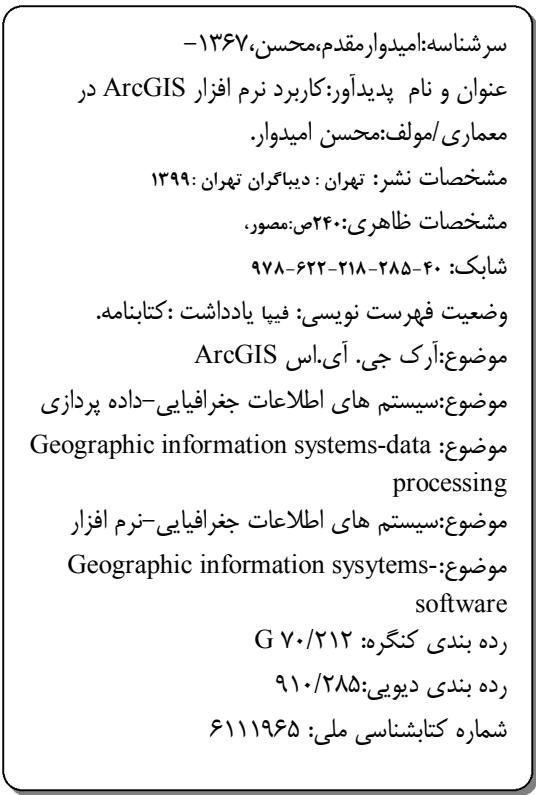
مؤلف

محسن امیدوار مقدم

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی
ناشر ممنوع است. مخالفان به موجب قانون حمایت حقوق
مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

عنوان کتاب: کاربرد نرم افزار ArcGIS در معماری

▪ مولف: محسن امیدوار مقدم

▪ ناشر: موسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

▪ صفحه آرایی: زهرا خانیانی

▪ صفحه آرایی: فرنوش عبدالهی

▪ طراح جلد: داریوش فرسایی

▪ نوبت چاپ: اول

▪ تاریخ نشر: ۱۳۹۹

▪ چاپ و صحافی: صد

▪ تیراز: ۱۰۰ جلد

▪ قیمت: ۷۰۰۰۰۰ ریال

▪ شابک: ۹۷۸-۲۱۸-۲۸۵-۴

▪ نشانی واحد فروش: تهران، میدان انقلاب،

خ کارگر جنوبی، رو بروی پاساز مهستان،

پلاک ۱۲۵۱

▪ تلفن: ۰۲۰-۸۵۱۱۱-۶۶۴۱۰۰۴۶

▪ فروشگاههای اینترنتی دیباگران تهران:

WWW.MFTBOOK.IR

www.dibbook.ir

www.dibagaran Tehran.com

▪ نشانی تلگرام: @mftbook

▪ هر کتاب دیباگران، یک فرصت جدید شغلی.

▪ هرگوشی همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران تهران.

▪ از طریق سایتها و اپ دیباگران، در هر جای ایران به کتابهای ما دسترسی دارید.

فهرست مطالب

فصل اول / مباحث پایه کاربرد GIS در معماری	12
مراحل کلی کاربرد GIS در معماری	13
گردآوری داده‌ها و ساخت نقشه‌ها	13
تعاریف معماري و GIS	13
معماري	13
GIS	15
مؤلفه‌های اصلی یک سیستم اطلاعات جغرافیایی	16
تصویربرداری ماهواره‌ای	19
برخی کاربردهای تصویربرداری ماهواره‌ای	19
واحدهای اندازه‌گیری زاویه در ArcGIS	23
جهت‌های چرخش زاویه	24
داده و اطلاعات	26
داده‌های رستری	26
داده‌های برداری	27
پایگاه داده	27
پرسمان	28

۲۸	سیستم مدیریت پایگاه داده
۲۸	شیپ فایل
۲۹	فایل‌های اختیاری Shapefile
۳۰	مدل رقومی ارتفاع
۳۰	شبکه نامنظم مثلثی
۳۰	ژئودیتابیس
۳۱	اهداف سامانه اطلاعات جغرافیایی
۳۲	فصل دوم / آشنایی با نرم افزار
۳۴	معرفی نرم افزار
۳۵	تفاوت نسخه ArcGIS پرو و دسکتاپ
۳۶	نصب نرم افزار
۳۶	نصب نسخه‌های مختلف نرم افزار ArcGIS
۴۲	فعال سازی نرم افزار ArcGIS دسکتاپ
۴۴	نصب نرم افزار ArcGIS پرو
۵۰	فعال سازی نرم افزار ArcGISPro
۵۱	محیط نرم افزار
۵۱	محیط نرم افزار ArcGIS
۵۲	محیط Arcmap
۵۷	محیط ArcCatalog
۶۱	منوی نوار ابزار استاندارد در آرک کاتالوگ
۶۳	محیط ArcScene
۶۷	فصل سوم / جمع آوری داده‌ها و ژئورفرنس
۶۸	ژئورفرنس

۶۸.....	تهیه داده
۶۸.....	گوگل ارث
۶۹.....	راهاندازی گوگل ارث
۷۱	علامت‌گذاری نقاط
۷۴	دستگاه مختصات جغرافیایی
۷۴	دستگاه مختصات دکارتی
۷۴	بیضی‌وار مرجع
۷۵	سیستم‌های UTM و UPS
۷۹	وارد کردن داده‌ها در آرک مپ
۸۳	انتقال مختصات نقاط از گوگل ارث به آرک مپ
۸۵	حذف نقاط کنترلی
۸۶.....	هماهنگ‌سازی مختصات
۹۰	محاسبه زون
۹۷	ساخت پایگاه داده
۹۹	ساخت مجموعه داده
۱۰۳.....	تست پایگاه داده
۱۰۷.....	فصل چهارم / داده‌های برداری در ARCGIS
۱۰۸.....	ساخت پایگاه داده برای داده‌های برداری
۱۱۱.....	ساخت مجموعه داده در پایگاه داده F4
۱۱۳.....	ایجاد کلاس ویژگی
۱۱۹.....	ابزار Editor
۱۲۱.....	ساخت الگو
۱۲۳.....	ترسیم عوارض خطی

۱۲۶	تقسیم‌بندی عوارض خطی .....
۱۲۷	تقسیم‌بندی عوارض خطی با فواصل مشخص .....
۱۲۸	ترسیم پیاده‌رو .....
۱۳۲	ترکیب عوارض خطی .....
۱۳۳	ترسیم عوارض چندضلعی .....
۱۳۹	ترسیم ویژگی نقطه‌ای .....
۱۴۲	تعیین حریم ایستگاه اتوبوس .....
۱۴۵	جابه‌جایی ویژگی نقطه‌ای .....
۱۴۶	اندازه‌گیری .....
۱۴۹	پیش‌بینی تخریب .....
۱۵۲	ابزارهای اسنپ .....
۱۵۳	ابزارهای ویرایشی پیشرفته .....
۱۵۹	اصلاح چندضلعی .....
۱۷۲	ابزار Parallel .....
۱۷۲	ابزار Perpendicular .....
۱۷۳	ترسیم یک ویژگی با چند ویژگی چندضلعی .....
۱۷۴	ابزارهای پیشرفته ویرایش خط .....
۱۷۸	افروزن موقعیت دقیق نقاط .....
۱۸۱	فصل پنجم / جدول‌های اطلاعاتی .....
۱۸۲	جدول‌ها در GIS .....
۱۸۴	ویرایش جدول .....
۱۸۵	آشنایی با انواع داده .....

۱۸۵	داده عددی یا Integer
۱۸۶	داده اعشاری یا float
۱۸۶	داده Double
۱۸۶	داده Text
۱۸۶	داده Date
۱۸۶	داده Blob
۱۸۶	محاسبه در جدول
۱۹۰	فرمول نویسی
۱۹۵	انتخاب بر اساس ویژگی
۲۰۲	مرتب‌سازی جدول
۲۰۸	عملیات حذف در جدول
۲۰۹	ترسیم نمودار
۲۱۳	ذخیره نمودار
۲۱۶	ذخیره اطلاعات جدول
۲۱۷	وارد کردن اطلاعات جدول در اکسل
۲۲۰	فصل ششم / کار با داده‌های کد
۲۲۱	وارد کردن داده‌های CAD
۲۲۳	تبديل داده
۲۲۷	تبديل عوارض خطی به چندضلعی
۲۳۰	فصل هفتم / نرم‌افزار آرک سین
۲۳۱	مراحل کار در محیط آرک سین
۲۳۱	ویرایش داده در آرک مپ
۲۳۵	وارد کردن داده در آرک سین

تغییر رنگ نقشه در آرک سین.....

۲۳۷.....

۲۳۸.....

نمایش سه بعدی نقشه در آرک سین.....

مقدمه ناشر

خط مژی کیفیت انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب‌هایی است که بتواند خواسته‌هایی بر روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد. هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شغلی

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بیکران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، علوم پایه و به ویژه علوم کامپیوتر و انفورماتیک گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گسترده‌گی علوم و توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش روشن می‌نماید. در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری جمعی از اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران، محققان و نیز پرستل ورزیده و ماهر در زمینه امور نشر در صدد هستند تا با تلاش‌های مستمر خود برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُربار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهند.

کتابی که در دست دارید با همت "جناب آقای محسن امیدوار مقدم" و تلاش جمعی از همکاران انتشارات میسر گشته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

کارشناسی و نظارت بر محتوا: زهره قزلباش

در خاتمه ضمن سپاسگزاری از شما دانشپژوه گرامی درخواست می‌نماید با مراجعه به آدرس dibagaran.mft.info (ارتباط با مشتری) فرم نظرسنجی را برای کتابی که در دست دارید تکمیل و ارسال نموده، انتشارات دیباگران تهران را که جلب رضایت و وفاداری مشتریان را هدف خود می‌داند، یاری فرمایید.

امیدواریم همواره بهتر از گذشته خدمات و محصولات خود را تقدیم حضورتان نماییم.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
bookmarket@mft.info

مقدمه مؤلف

سیستم اطلاعات جغرافیایی GIS پتانسیل‌های قابل توجهی برای مشارکت در حوزه معماری دارد و امروزه تکنیک‌های سیستم اطلاعات جغرافیایی به‌طور فزاینده‌ای در این حوزه استفاده می‌شوند.

از آنجاکه کمتر به کاربرد GIS در معماری پرداخته شده است، سیستم اطلاعات جغرافیایی تا حدودی ناشناخته باقی مانده است و ممکن است برخی متخصصان حوزه معماری با کاربردهای GIS و ابزارهای قدرتمند آن آشنایی نداشته باشند، حال آنکه آشنایی با آن می‌تواند گامی مهم برای افزایش سرعت و دقت در پژوهه‌های گوناگون باشد.

در این کتاب سعی می‌کنیم ابتدایی‌ترین تا پیچیده‌ترین مسائل و قابلیت‌های نرم‌افزار ArcGIS را با بیانی ساده آموزش دهیم. امید است هنرجویان و مهندسان گرامی با استفاده از این کتاب، که حاصل تلاش و تجربه نگارنده در زمینه کار در بالاترین سطوح است، مشکلات خود را مرتفع کنند.

توصیه نگارنده به تمامی کاربران این است که محدود به این کتاب یا هر کتاب دیگر یا آموزش‌های ویدئویی نباشند و همیشه و در همه حال به‌دبال راه حل‌های نو بگردند، همچنین برای ساخت مدل‌های سه‌بعدی و ساخت شهر با سرعت و دقت بسیار بالا می‌توانید از نرم‌افزار سیتی انجین، که یکی دیگر از محصولات فوق‌العاده کمپانی ارزی^۱ است، بهره ببرید.

در انتهای بگوییم کتاب حاضر گام کوچکی در معرفی ابزارهای GIS و معرفی ابزارهای موردنیاز برای استفاده از امکانات فوق‌العاده نرم‌افزار ArcGIS است، کتابی کوچک، خالی از زواید ولی با اهدافی بلند برای دانشجویان و مهندسان معمار، عمران و شهرسازی.

---

^۱. شرکت ارزی در سال ۱۹۶۹ تأسیس شد. این شرکت کمک‌های شایانی به سیستم GIS یا همان Geographic Information System کرده است.

تقدیر و تشکر

تقدیر و سپاس ویژه دارم از پدر و مادر عزیزم و همه متخصصان معماری و GIS، بهویژه هیرش سلیم پور، فرزام خرواری، مهتاب ستاری و پسند رسولی که با پیشنهادات ارزنده در نگارش این کتاب مرا یاری کرده‌اند. همچنین شروع نگارش این کتاب و کتاب‌های از ری مانند مرجع کاربردی و تمرین محور سیتی انجین را مدیون taisha waeny از شرکت از ری هستم که یکی از آثار بندۀ را به عنوان اولین برنده آثار هنری ساخته شده با سیتی انجین انتخاب کردند و پس از آن ارتباط بندۀ با شرکت از ری برای بررسی چالش‌ها و پیشنهاد راهکارهای نوین سی‌جی آغاز شد و این امر باعث شد تا تصمیم بگیرم تجربیاتم را در اختیار هموطنان ایرانی نیز قرار دهم.